

**GIÁO HỘI VIỆT NAM
GIÁO PHẬN BẮC NINH
GIÁO HẠT TUYÊN QUANG**

BẢN ĐỨC KẾT HIỆP HÀNH GIÁO HẠT TUYÊN QUANG

Tiên trình hiệp hành là con đường tân Phúc Âm hoá thế giới, qua việc sống hiệp thông, tham gia và sứ vụ. Trong Thánh lễ khai mạc Thượng Hội Đồng thế giới lần thứ 16, Đức Thánh Cha Phanxicô đã đưa ra 3 điều là: “Gặp gỡ - Lắng nghe - Phân định”.

1. Đối thoại liên tôn - Kính nhớ tổ tiên.

a. Kính nhớ Tổ Tiên.

- Hiện nay nhiều gia đình đặt lên bàn thờ tổ tiên như hoa quả, bánh kẹo.... **Giáo Hội có hướng dẫn cụ thể về vấn đề thờ cúng ông bà tổ tiên, được phép đặt những gì trên bàn thờ tổ tiên của gia đình mình, các trường hợp lấy người ngoài Công giáo trong các ngày giỗ phải làm cơm cúng cho người thân....**
- Việc đặt hoa quả để kính nhớ tổ tiên trong các dịp lễ, tết, giỗ. Nếu chỉ là để nhớ đến tổ tiên đã để lại cho chúng ta những phương tiện để có sản phẩm đó. Nếu làm cơm để cúng mà người thực hiện cho rằng đó là việc làm để cho người sống ăn, việc đặt lên bàn Tổ tiên chỉ là để tưởng nhớ. Không tin người đã mất về ăn. Tuy nhiên việc đặt các đồ ăn lên bàn Tổ Tiên cũng còn gây ra cái nhìn nhận sai lầm đối với người không phải là người Công giáo, là mời Tổ tiên về ăn theo như một số tập tục. Tuy vậy cũng phải tùy hoàn cảnh và theo lương tâm của người thực hiện công việc kính nhớ.

b. Đối thoại liên tôn

- Những người tôn giáo bạn giúp đỡ người Công giáo làm nhà thờ, nhà giáo lý, đến tham dự các dịp đặc biệt, như lễ giáng sinh, lễ bôn mạng... Vậy người Công giáo có giúp xây dựng miếu hay Chùa để thờ 1 người nào đó (không phải là đình làng).
- Người Công giáo biết tạo cơ hội thuận lợi để tiếp cận với người chưa cùng tôn giáo. Các vùng núi thường có các tập tục như: mừng 3/3, 15/7, 15/1, người dân trong vùng không phân biệt sắc tộc tôn giáo phần nào bị ảnh hưởng. Người Công giáo đã biết dùng các ngày lễ nghỉ của chúng ta, tạo tầm ảnh hưởng tới mọi người chưa cùng tôn giáo. Nói cho họ biết về việc kính nhớ tổ tiên, chữ hiệu nơi Giáo hội Công giáo.

2. Hôn nhân:

- Những cặp vợ chồng có mắc ngăn trở hôn không cử hành được bí tích hôn phối Công giáo theo luật định.
- Giới trẻ phần lớn đi làm tại các công ty, xí nghiệp rất khó có thể xin nghỉ dài, hoặc cách nhật để tham dự đầy đủ các lớp học giáo lý chuẩn bị kết hôn. **Nên có tài liệu cho họ tự học sau đó đến trả bài cho các giảng viên, hoặc học trực tuyến...**
- Người có thai trước không nên cho làm lễ cưới, chỉ nên chứng hôn ngoài Thánh Lễ.
- Các vấn đề mắc ngăn trở hôn nhân do chưa cử hành theo nghi thức Công giáo đã về ăn ở với nhau, bố mẹ vì đó mà mắc lỗi. **Nên có biện pháp là ai làm người đó chịu, để bố mẹ được lĩnh Bí tích.** (Tùy hoàn cảnh, Bố Mẹ đứng ra tổ chức, kéo theo nhiều người khác buộc phải tham dự. Hay không tham gia vào việc cưới hỏi).

- Chuẩn hôn phối: buộc vẫn phải học giáo lý để hiểu về đạo để có thể tôn trọng bạn đời của mình, đồng thời hiểu đạo mà bạn mình đang theo.
- Theo giới luật của Chúa, hôn nhân phải chung thủy một vợ một chồng như đã thiết lập. Khi kết hôn cần phải học giáo lý hôn nhân từ 3-6 tháng, để giữ và sống đạo được tốt.
- Nên làm chuẩn hôn phối cho những người có lòng muốn và cho họ học các khóa học tìm hiểu đạo.

3. Người Tân tòng:

- Các cặp vợ chồng lấy người Công giáo thì bên nữ lấy chồng người đạo sống tốt hơn, còn phía nam giới thì hững hờ. **Hàng năm nên tổ chức buổi gặp gỡ tân tòng để tìm hiểu xem đời sống đạo của họ thế nào để giúp đỡ họ. Cho họ có thể được gặp gỡ để phát triển về đời sống đức tin.**
- Nhiều nơi không có Thánh lễ đều nên người tân tòng đức tin yếu. **Nên chia sẻ nhiều hơn với họ bằng việc tổ chức các buổi gặp gỡ người tân tòng hàng năm.**
- Một số anh chị em tân tòng có đời sống đạo rất tốt, tuy nhiên vẫn còn một vài người vẫn còn nhiều hạn chế. Lý do vì giáo xứ chưa có sự quan tâm đúng mực đến những người tân tòng. **Đề nghị: Xin các Cha xứ và những thành phần trong giáo xứ nên quan tâm nhiều hơn đến những người tân tòng như thăm hỏi, động viên họ tham gia nhiều hơn vào các sinh hoạt trong giáo xứ, tổ chức cho các tân tòng có những buổi gặp gỡ và học hỏi về giáo lý kinh bản.**
- Đề đời sống đức tin của người tân tòng được sốt sắng hơn, phần lớn phụ thuộc vào các hành động thực tế để thể hiện trách nhiệm trong việc truyền giáo, dẫn dắt người tân tòng thấu hiểu Chúa và đạo Công giáo hơn. Hơn hết là sự đồng hành của chính các thành viên trong gia đình, người đỡ đầu.
- Bà con giáo dân thêm lời cầu nguyện cho người tân tòng. Và có trách nhiệm phối hợp cùng Cha xứ, các hội đoàn tổ chức nhiều buổi chia sẻ, nhiều hoạt động truyền giáo. Để người tân tòng thuận lợi trong việc tìm hiểu giáo lý, siêng năng trong đời sống đức tin hơn.

4. Người dự tòng:

- Thời gian học giáo lý dự tòng có thể rút ngắn còn 2,3 tháng.
- Nên giao 10 kinh cho họ học, tìm hiểu rồi tổ chức các buổi gặp gỡ để xem họ học thế nào và cho họ thực hành việc sống đạo.
- Do công việc, nhiều dự tòng cũng khó có thể chuyên tâm trong vấn đề tìm hiểu đạo. **Nên phát tài liệu sau đó hẹn ngày trả bài cho họ.**
- Việc học giáo lý của dự tòng, kiến thức về giáo lý và Kinh Thánh là cần thiết, nhưng quan trọng là họ phải thực hành sống đạo, **buộc tham dự Thánh lễ Chúa nhật.**

5. Người qua đời:

- Do điều kiện rất nhiều các gia đình giáo dân ở xa nhà thờ, khi có người qua đời không thể đem đến nhà thờ để dâng lễ an táng được. Nên tổ chức dâng lễ an táng tại gia để con cháu họ được tham dự đông đủ. Những ngày giỗ của họ nếu họ xin cũng nên cho họ Thánh lễ tại gia.
- Những người khô khan khi chết không nên đưa đến nhà thờ vì họ không có cũng như không sống đức tin.
- Người khô khan khi qua đời nên cho họ vào nhà thờ và có Thánh lễ. Tuy nhiên **nhên có những lớp tìm hiểu về đạo để cho mọi người hiểu về đạo hơn.**

- Những người khô khan không đến nhà thờ, khi chết nếu người đó lúc gần chết mà có mong muốn được ăn năn trở lại thì cho họ Thánh lễ. (*phải xét theo Gl điều 1184, 1185, 751, 205 bộ giáo luật 1983*)
- Cần có một ban thường xuyên kêu gọi để thăm viếng, kêu gọi những người khô khan trở về với Chúa.
- Người tự tử, (*có bằng chứng cụ thể*) bị tử hình không nên đưa đến nhà thờ và không có lễ an táng. Vì gây gương mù.
- Người tự tử có thể được lễ an táng khi họ có vấn đề về bệnh lý như bị tâm thần.

6. Thánh Lễ:

- Những giáo khu, giáo điểm chưa có nhà thờ thì **xin sắp xếp thỉnh thoảng tổ chức Thánh lễ tại các gia đình Công giáo vào những dịp thuận lợi**, như mùa chay trước tết hoặc sau tết.
- Các vùng sâu xa nên 1 tháng tổ chức dâng lễ tại các điểm đó. Để giáo dân ở đó được tham dự Thánh lễ và sống đạo tốt hơn.
- Có những Linh mục vẫn giảng dài, các vấn đề lặp lại nhiều. giảng chưa theo Kinh Thánh, nói 1 bài đầu lễ, và cuối lễ, một Thánh lễ 3 bài. Trong Thánh lễ, **Bài giảng ngắn gọn, xúc tích.**
- Ở nhiều giáo họ, giáo khu một tuần chỉ có 1,2 Thánh lễ. **Mong muốn có được nhiều Thánh lễ hơn.**
- Để Thánh lễ sốt sắng hơn thì cả cộng đoàn phải đọc kinh, thưa đáp sốt sắng.
- Nhiều nơi còn thiếu người giúp lễ hay các lễ sinh chưa hiểu hết nhiệm vụ mà mình phải làm trong Thánh lễ. **Nên có những lớp đào tạo lễ sinh thường xuyên tại các giáo xứ.**
- Hàng năm nên mở các lớp đào tạo ca trưởng. Thường xuyên tổ chức các lớp học đệm đàn trong Thánh lễ.

7. Thiếu Nhi:

- Nên mở các lớp giáo lý cho thiếu nhi tại các gia đình vì nhiều khu giáo dân xa nhà thờ không đưa con em đi đến học giáo lý được.
- Chương trình học giáo lý của thiếu nhi tại nhiều giáo họ bị gián đoạn nhiều năm vì không có người dạy giáo lý cho các em. **Xin quan tâm đến việc đào tạo nhân sự để dạy giáo lý cho thiếu nhi bằng việc mở các lớp huấn luyện Giáo lý viên.**
- Nên có chương trình giáo lý thống nhất và phù hợp với các giáo xứ, giáo khu có số lượng ít thiếu nhi. Mong muốn quay lại học chương trình Xuân Lộc, đào tạo giáo lý viên dạy giáo lý theo giáo trình của giáo phận Xuân Lộc, nhằm giúp cho các nơi vùng sâu, vùng xa có ít em theo học, mà chủ yếu dạy được vào mùa hè.
- Trước các Thánh lễ Chúa nhật nên cho các em đọc những kinh cơ bản, đọc trước bài Tin mừng Chúa nhật các em tham dự, cho các em vui học Kinh Thánh *theo kiểu trực nghiệm.*

8. Giới trẻ:

- Giới trẻ ít thuộc kinh, cần chuẩn bị các kinh căn bản, khi đủ điều kiện mới lĩnh Bí tích.
- Hiện nhiều xứ rất ít quan tâm đến giới trẻ đã học xong chương trình giáo lý, không có lễ riêng dành cho giới trẻ. Xin có ngày dành riêng cho giới trẻ tại các giáo xứ và hàng tháng tổ chức Thánh lễ dành cho giới trẻ.
- Giới trẻ biết ít đến các trang web của Công giáo, nên có 1 có một phần giới thiệu các trang web Công giáo hữu ích trong trang web của Giáo phận.
- Cha xứ và ban hành giáo(BHG) khuyến khích Thiếu Nhi Thánh Thể viếng Thánh Thể hàng ngày vào những giờ thuận tiện. Động viên các bạn trẻ tập thói quen đọc, nghe Kinh Thánh.

- Nhiều nơi, các bạn trẻ cũng như Thiếu Nhi Thánh Thể chưa có thói quen đóng góp tiền quyên trong những ngày Chúa nhật và Lễ trọng.

9. Vấn đề truyền giáo

- Giáo Hội hiện thời tuy ở trong tình trạng cha truyền con nối, nhưng nhiều người không còn giữ được những nét tinh hoa về việc thực hành đời sống đạo của cha ông ngày xưa. Họ sống đạo một cách thờ ơ và không có chiều sâu. Như thế, việc giới thiệu Chúa cho người khác phải bắt đầu từ chính những người có đạo, nghĩa là họ cần phải có sự thay đổi nơi chính mình trước khi nghĩ tới việc truyền giáo.
- Trên các trang mạng xã hội xuất hiện nhiều hội nhóm để kết bạn tán ngẫu với nhau, nhưng lại chưa thấy có những nhóm lập ra để loan báo Tin mừng. Xem ra chúng ta vẫn còn ngại ngần e dè khi nói đến việc giới thiệu Chúa cho người khác. Ngày nay vì thiếu kiến thức căn bản của Công giáo, kỹ năng, cũng như biết về trách nhiệm của mỗi người, nên việc giới thiệu Chúa cho người khác đang là một rào cản.
- **Kiến nghị nên lập ra các nhóm, trang để nói về Chúa. Nếu có thể được mỗi gia đình Công giáo kết thân với một gia đình chưa cùng tôn giáo. Mỗi dịp giáng sinh có thể mời một người đi tham dự lễ và tặng người đó món quà về giáng sinh.**
- Các hội Giáo hoàng Truyền giáo đã được thiết lập hơn 200 năm nhưng điều này còn mới mẻ đối với người Công giáo Việt nam.

- Các Hội Giáo Hoàng Truyền giáo bao gồm:

1) *Hiệp hội Giáo sĩ/ Tu sĩ Truyền giáo (Pontifical Missionary Union – PMU) nhằm thúc đẩy tinh thần và hoạt động truyền giáo nơi hàng Giáo sĩ/Tu sĩ.*

2) *Hội Giáo Hoàng Truyền bá Đức tin (Pontifical Society for The Propagation of The Faith – PSPF) nhằm mở rộng trái tim của tất cả các tín hữu để hướng về truyền giáo bằng việc đóng góp tinh thần cũng như của cải để mở rộng Nước Chúa.*

3) *Hội Giáo Hoàng Truyền giáo Thánh Phêrô Tông đồ (Pontifical Society of Saint Peter the Apostle – PSSPA) nhằm gây ý thức về truyền giáo nơi các cộng đoàn tín hữu, khích lệ họ cộng tác vào việc đào tạo các linh mục và tu sĩ nam nữ là những nhà truyền giáo tương lai.*

4) *Hội Giáo Hoàng Nhi đồng Truyền giáo (Pontifical Society of Missionary Childhood – MCA) nhằm khích lệ và hướng dẫn tinh thần truyền giáo nơi các thiếu nhi để giúp các em ý thức sống giá trị cao cả của người con Chúa và hăng say loan báo Tin mừng.*

10. Sinh hoạt đoàn thể trong xứ họ

- Phần thực thi hoạt động của các tổ chức đoàn hội trong giáo xứ đôi khi chưa có sự hợp tác, phối hợp cùng nhau trong các sinh hoạt và công việc nhà xứ. Có sự thờ ơ với các công việc hội đoàn, chưa có sự liên kết chặt chẽ.
- Một thực trạng đáng buồn là nhiều Đoàn hội trong giáo xứ chỉ có số lượng mà không có chất lượng. Nhiều người chỉ đánh trống ghi danh mà không tham gia sinh hoạt đoàn hội. Bởi vậy, cần phải có những quy định rõ ràng, cụ thể cho các đoàn hội để các thành viên trong hội đoàn thực hiện cách triệt để. Ai không tham gia sinh hoạt trong một thời gian cụ thể nào đó coi như không còn là thành viên của đoàn hội.

- Các gia đình nên thúc giục khuyến khích con em mình ở đâu thì nên tham gia sinh hoạt đoàn hội ở đó nhằm duy trì và tăng trưởng đời sống đức tin.
- Trong các đề tài chia sẻ của đoàn hội cần tránh gây đụng chạm đến tình trạng của một cá nhân nào đó, kéo người ta e ngại các buổi chia sẻ Lời Chúa vì coi mình như tâm điểm bị chỉ trích.
- Về phần các Cha: nên có những buổi gặp gỡ đồng hành với các đoàn hội trong các buổi sinh hoạt chia sẻ. Nếu được, cha xứ cũng nên sắp xếp 6 tháng/lần có buổi hội thảo về các vấn đề của giáo xứ. Cha xứ và Ban hành giáo cũng nên có những định hướng để cho mọi người có thể học-hiểu-sống đạo.
- Có thể tổ chức chia sẻ luôn phiên, mỗi gia đình thành viên trong nhóm 1 lần tạo sự thân thiện cũng như trách nhiệm với từng người.
- Việc xây dựng cơ sở tại các nhà thờ còn nhiều bất cập và khó khăn. Khó khăn hoặc do chưa có mặt bằng, hoặc là do chưa có một quy mô kiến thiết tổng thể một cách rõ ràng dẫn đến việc cha này xây cha kia lại đến phá bỏ. **Đề nghị các xứ phải có bản quy hoạch tổng thể để việc xây dựng giáo xứ không gây lãng phí.**
- Những người đang mắc ngăn trở hôn nhân nên cho họ tham gia vào các hội đoàn để dẫn dắt họ và cho họ có cơ hội giữ luật Chúa tốt hơn.

11. Gia đình Công giáo

- Thực trạng đời sống đức tin nơi các gia đình: đức tin có vẻ đi xuống nhiều, nhất là khi nhiều gia đình không còn duy trì việc đọc kinh chung với nhau. Việc giữ đạo lắm khi còn theo hình thức, đi lễ Chúa nhật chỉ vì luật buộc chứ chưa có lòng mến thực sự. Tình trạng đi lễ muộn và ngồi ở ngoài nhà thờ vẫn còn nhiều, sử dụng điện thoại trong giờ Lễ. Trước thực trạng đó, có người đặt vấn đề: Giáo hội cần phải làm gì để giúp cho các gia đình đi vào chiều sâu đức tin, cũng như giúp cho các thế hệ trẻ sống đức tin nhất là khi đi xa gia đình vì kế mưu sinh.
 - Sống trong một xã hội phát triển về mọi mặt, vì thế cũng kéo theo những tệ nạn như cờ, bạc, rượu, chè, trai gái, và vợ chồng sống xa nhau, thiếu sự sẻ chia, cảm thông và hy sinh, tha thứ cho nhau. Dẫn đến cái tôi không kiềm chế được bản thân, sinh ra bạo lực làm đổ vỡ gia đình, con cái ly tán.
 - Vấn đề dạy và học giáo lý: Sự thiếu hụt về kiến thức giáo lý và kinh bản nơi các em thiếu nhi, một phần vì ảnh hưởng của trào lưu xã hội cũng như vì các em không chú tâm lắm trong việc học tập, nhưng phần khác là sự thiếu quan tâm của các bậc phụ huynh. Nhiều phụ huynh chỉ biết giao phó hết mọi sự cho Giáo lý viên, trong khi đó chính mình lại không có sự quan tâm đôn đốc con em mình đi học và tham dự Thánh lễ. Thậm chí, nhiều phụ huynh còn bênh vực con em mình một cách thái quá mà không hiểu rõ ngọn nguồn, không có sự đồng cảm với những hi sinh vất vả của các anh chị Giáo lý viên. Nhiều gia đình trẻ vì lý do kinh tế đã gửi con cho người thân trong một thời gian dài, dẫn tới việc con trẻ bị thiếu sự quan tâm chăm sóc dẫn đến sa vào các trò chơi điện tử, các trang mạng xấu. không theo học các lớp giáo lý, kinh bản.
 - Nhiều bạn trẻ ngày nay bỏ nhà đi, vì không chia sẻ được cùng ai trong gia đình, không ai hiểu được mình, không tìm được lối thoát. Vì thế Cha mẹ dành thời gian để nói chuyện, chia sẻ với con cái, nếu được hãy tâm sự như hai người bạn, đưa đi chơi, đến những chỗ có môi trường thuận lợi để tìm ra cách thức giúp chúng hiệu quả nhất.
- + Một vài đề nghị:**
- Các bậc làm cha mẹ nên cố gắng vun vén cho đời sống luân lý, đức tin của gia đình mình trước bằng đời sống gương mẫu, và đọc kinh chung trong gia đình.
 - Các phụ huynh dạy cho các em nhỏ làm dấu đọc kinh tại gia đình.
 - **Nên mở các lớp học về kỹ năng nuôi dạy con cho các gia đình trẻ Công giáo**

12. Bí tích Thánh Tẩy

- Cha xứ đã tổ chức rửa tội cho các em một lần vào đầu tháng. Nghi thức rửa tội có thể làm trong và ngoài Thánh lễ tùy theo hoàn cảnh. Điều cần thiết là chọn bố mẹ đỡ đầu, lưu tâm lựa chọn người có cùng đạo, đạo đức, độ tuổi cân xứng là tốt nhất, để làm gương sáng cho các con noi theo.
- Nếu có người lớn rửa tội thường là người lấy vợ, lấy chồng, hoặc người trở lại đạo. Tuy nhiên còn có nhiều người lương vì lấy vợ, lấy chồng nên theo đạo. Vì thế nhiều người tân tòng còn chần chừ không thường xuyên duy trì lãnh nhận Bí tích hay đến nhà thờ. Mặc dù, thời gian học giáo lý từ 3 – 6 tháng.

13. Giáo họ - Giáo xứ:

- Để có được giáo xứ phát triển về cả cơ sở vật chất cũng như đời sống đức tin. Trong giáo xứ cần phải có sự hiệp thông, sự đoàn kết của BHG, cũng như các hội đoàn và toàn thể bà con giáo dân trong xứ. Dưới sự dẫn dắt của cha xứ và giáo phận.
- Đối với Giáo hội để thể hiện lòng yêu mến Chúa. Phải có đời sống đức tin, siêng năng đi nhà thờ, đón nhận Mình Thánh Chúa. Siêng năng việc nhà Chúa cũng như sinh hoạt các hội đoàn. Xây dựng giáo họ, giáo xứ, giáo phận đóng góp về tài lực, sức lực, coi những công việc của Giáo hội là bổn phận và trách nhiệm.
- Nên tổ chức những cuộc tìm hiểu và thi giáo lý cho từng giới để cổ võ cho việc tìm hiểu giáo lý và Kinh Thánh.
- Tổ chức việc đọc kinh liên gia tạo nên sự gắn kết giữa các gia đình trong khu vực.
- Giáo xứ có thể ví như con rết, cha xứ là đầu, mỗi thành phần là chân của nó, nếu tất cả mọi chân cùng đi về một hướng thì thân mình con rết hướng về phía trước. Con các chân đi về nhiều hướng thì thân con rết có thể đứng im, thậm chí còn lùi lại.
Thượng Hội đồng là là điểm khởi và “dành thời gian sống tương lai”. Chúng ta được kêu gọi trở nên ngọn đèn của niềm hy vọng, chứ không phải là người báo trước họa chia rẽ và diệt vong. Chúng ta phải tránh nguy cơ cho rằng ý tưởng thì quan trọng hơn thực tại, đời sống đức tin của những người đang sống niềm tin đó cách cụ thể. Tiến trình hiệp hành không phải là chủ đề suy tư mà một thái độ sống của Giáo hội, cần phải thực hành và thực tập một cách thường xuyên và liên tục.

Tuyên Quang, ngày 22 tháng 06 năm 2022